

ข้อมูลยาสูตร Etoposide

สูตรนี้ประกอบด้วยยา 1 ชนิด คือ

1.Etoposide(อีโทโปไซด์)เป็นยาในรูปแบบรับประทานในวันที่ 1 ถึงวันที่ 21 ของแต่ละรอบการรักษา โดยรับประทานขณะท้องว่าง คือ ก่อนอาหาร 1 ชั่วโมงหรือรับประทานหลังอาหาร 2 ชั่วโมง

ให้การรักษาทุก 28 วัน เป็นระยะเวลา 6 รอบการรักษา

อาการข้างเคียงจากยาเคมีบำบัด และคำแนะนำการปฏิบัติตัว

อาการที่เกิดขึ้นภายในระยะแรกหลังได้รับยา

1. อาการคลื่นไส้อาเจียน อาการเกิดภายใน 24 ชั่วโมง หลังจากได้รับยาและทำให้เบื่ออาหารตามมาได้

การปฏิบัติตัว: รับประทานอาหารเป็นมื้อเล็กๆแต่เพิ่มความถี่ในการรับประทาน นอกจากนี้ต้องรับประทาน ยาแก้คลื่นไส้อาเจียนที่แพทย์สั่งให้ครบถ้วน หากยังรู้สึกคลื่นไส้สามารถดื่มน้ำขิงอุ่นๆ หรือรับประทาน ผลไม้ ที่มีรสเปรี้ยวที่ไม่ใช่ของหมักดองได้

2. อาการแพ้ยา มักพบในกรณีที่ให้ยา

การปฏิบัติตัว: สังเกตอาการหายใจไม่ออกแน่นหน้าอก หรือมีผื่นขึ้นร่างกายขณะให้ยาให้รีบแจ้งแพทย์ เภสัชกร หรือพยาบาลทันที

อาการที่เกิดขึ้นภายในระยะยาวหลังได้รับยา

1. อาการแผลในปาก พบหลังจากได้รับยาเคมีบำบัด ไปแล้ว 7-14 วัน

การปฏิบัติตัว: ดูแลความสะอาดช่องปากบ้วนปากด้วยน้ำสะอาดหรือน้ำเกลือหลังมื้ออาหารใช้แปรงสีฟัน ขนนุ่ม ใช้ยาสีฟันที่ไม่เผ็ด หลีกเลี่ยงผลิตภัณฑ์บ้วนปากที่มีแอลกอฮอล์เป็นองค์ประกอบ

2. อาการตับอักเสบ พบได้เมื่อให้ยาในขนาดสูงมากกว่า 1 กรัมต่อพื้นที่ผิวกาย

การปฏิบัติตัว: สังเกตอาการคลื่นไส้อาเจียน ตัวเหลือง ตาเหลือง เบื่ออาหาร

3. อาการท้องเสีย พบหลังจากได้รับยาเคมีบำบัดไปแล้ว 7-14 วัน

การปฏิบัติตัว: ควรดื่มน้ำเกลือแร่เพื่อทดแทนส่วนที่ เสียไปจากอาการท้องเสีย รับประทานอาหารที่มีกากใย ในปริมาณต่ำเช่น ซีเรียล ขนมอบ ข้าว มันฝรั่ง หลีกเลี่ยงนมและผลิตภัณฑ์จากนม

4. อาการผมร่วงพบหลังจากได้ยาเคมีบำบัด 3-5 สัปดาห์

การปฏิบัติตัว: ใช้อาหารอ่อนๆ หลีกเลี่ยงการตัด ยึด ย้อมสีผม และหากกังวลสามารถใส่วิก หรือหมวกในช่วงที่ผมร่วงได้อย่างไรก็ตามหลังจากได้รับการรักษา จนครบแล้ว ผมจะสามารถกลับมางอกใหม่ได้หลังจากที่หยุดยาเคมีไปแล้ว 3-5 เดือน

5. การกดไขกระดูก มักพบภายใน 14 วันหลังจากได้ยาเคมีบำบัดโดยไขกระดูกเป็นตัวที่ใช้ในการสร้างเม็ดเลือดขาว เม็ดเลือดแดง และเกล็ดเลือด ซึ่งมีหน้าที่ ในการกำจัดเชื้อโรคขนส่งออกซิเจนไปยังส่วนต่างๆ ของร่างกายและช่วยในการห้ามเลือดตามลำดับ

การปฏิบัติตัว: หลีกเลี่ยงการออกไปในสถานที่ชุมชนหรือสถานที่แออัดและมีคนเจ็บป่วย หรือหากมีความจำเป็นต้องไปยังสถานที่ดังกล่าวให้ใส่ หน้ากากอนามัยเพื่อป้องกันการติดเชื้อ

หากมีอาการเหนื่อยเพลียรับประทานอาหาร ให้ครบ 5 หมู่ เพิ่มการรับประทานอาหารจำพวกโปรตีนเช่น ไข่ต้ม เนื้อสัตว์ที่ปรุงสุกสะอาดและพักผ่อนให้เพียงพออย่างน้อยวันละ 8 ชั่วโมง

เพื่อป้องกันอาการเลือดออกง่ายหยุดยาก ควรหลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ ที่ทำให้เกิดแผล หรือหลีกเลี่ยงการกระแทกต่างๆ

อาการที่ต้องกลับมาพบแพทย์ก่อนนัด มีไข้โดยมีอุณหภูมิร่างกายมากกว่า 38 C มีอาการหนาวสั่น เจ็บคอ ไอแห้ง หายใจลำบาก มีอาการปัสสาวะแสบขัด ปัสสาวะปวด หรือมีปัสสาวะเป็นเลือด

หากลิ้มรับประทานยา หากลิ้มรับประทานยาแล้วนึกขึ้นได้ภายใน 12 ชั่วโมง ก่อนจะถึงยาในรอบถัดไปให้รับประทานยาได้ทันที หากลิ้มรับประทานยามากกว่า 12 ชั่วโมงให้ข้ามยามื้อนั้นไปแล้วรับประทานยามื้อถัดไปโดยไม่ต้องเพิ่มขนาดยา

เอกสารอ้างอิง

สถาบันมะเร็งแห่งชาติ. (2560). คู่มือมาตรฐานการทำงานเกี่ยวกับยาเคมีบำบัดและการดูแลผู้ป่วยหลัง

ได้รับยา. กรุงเทพฯ: นิเวศธรรมดาการพิมพ์

<https://www.chulacancer.net/index.php>